

Յետագոտական աշխատանք

Թեմա – Հաղորդակցման հմտությունների

ձեւավորումը օտար լեզվի ուսուցման գործընթացում

ՀԱՐՑ – Ինչ հնարներով ձեւավորել հաղորդակցման հմտությունները օտար

լեզվի դասավանդման գործընթացում միջին դպրոցում **Կանաչուտի**

միջնակարգ դպրոցի օրինակով:

Կազմող՝ Տ Հակոբյան

Բովանդակություն

Գլուխ 1 Ռուսաց լեզվի դասավանդման մեթոդաբանությունը ----3

Գլուխ 2 Հաղորդակցական մեթոթ-----5

Գլուխ 3 Տարրական դպրոցի նպատակները եւ վերջնարդյունքները ----10

Գլուխ 4 Միջին դպրոցի նպատակները եւ վերջնարդյունքները -----12

Գլուխ 5 Վերջաբան -----15

Քանի լեզու գիտես, այնքան մարդ ես

Առաջատար, գերիշխող ուսուցման գաղափարի իրականացում գործնականում ուսուցման այս կամ այն մեթոդի օգնությամբ:

Ինչպես ենք ընտրում լեզվական գործիքները սովորելու համար:

Ռուսերեն սովորելու մոտեցումների օրինակներ բառի ամենալայն իմաստով: Ռուսերեն սովորելու մոտեցումների օրինակներ բառի նեղ իմաստով (երբ բաղադրիչներից միայն մեկը հաշվի է առնվում):

Մեթոդ

Ուսուցման մոդել՝ հիմնված ուղղություններից մեկի վրա եւ հիմնված այս ուղղությանը բնորոշ հատուկ մոտեցումների վրա: Հատկանշական է որոշակի ուսումնական նյութի, ուսուցչի եւ սովորողների միջեւ փոխգործակցության տեխնիկայի եւ մոթոդների կիրառումը: Մեթոդը միասնական, տրամաբանական եւ խիստ մշակված համակարգ է:

Սկզբունքները կարող են դասակարգվել տարբեր պատճառներով, ինչպիսիք են դրանց շրջանակը՝ ճանաչողական, զգացմունքային եւ հոգեբանական:

Մենք սովորաբար դիդակտիկ ենք անվանում նաեւ այն սկզբունքները, որոնք ճշմարիտ են առանց բացառության բոլոր առարկաների դասավանդման համար, օրինակ՝ գիտական բնույթի, պարզից մինչեւ բարդ եւ այլն: Մեկ առարկայի շրջանակներում կիրառելի սկզբունքները

մենք անվանում ենք մեթոդական: Օրինակ՝ օտար լեզվի դասավանդման ժամանակ դրանք բանավոր առաջխաղացման սկզբունքներն են մայրենի լեզուն հաշվի առնելու սկզբունքը:

Նոր տեխնոլոգիական կարգերի ձեւավորման եւ միջազգային հարաբերությունների զարգացման մեր ժամանակներում օտար լեզուների ուսումնասիրությունը դառնում է կրթության եւ կյանքի անբաժանելի մասը: Այսօր կարելի է խոսել դասավանդման նոր մեթոդականության՝ հաղորդակցական ներդրման մասին:

Այս մեթոդի առաջատար ուղղությունը հաղորդակցությունն է: Աշակերտները կարող են ազատորեն արտահայտել իրենց մտքերը օտար լեզվով՝ օգտագործելով դասարանում ավելի վաղ ձեռք բերած գիտելիքներն ու հմտությունները:

1.Օտար լեզվի դասավանդման ակտիվ բնույթը

Դասարանում իրական հաղորդակցության պայմանները մոդելավորում են աշխատանքի տարբեր ձեւերը դերային խաղերի, անհատական, զույգ, խմբակային լեզվի ուսուցումը սովորում է հաղորդակցվել:

Իմաստը առաջնային է: Լեզուն ստեղծվում է անհատական փորձի եւ սխալի միջոցով:

2.Լեքսիսկական մոտեցում, որտեղ բառապաշարը համարվում է առաջնային:

Միջնակարգ դպրոցում օտար լեզուների դասավանդումը հաղորդակցական կարողությունների ձեռքբերում է շեմային մակարդակում:

Ուսումնական գործընթացի կառուցում՝ հաշվի առնելով սովորողների անհատական տարիքը, հոգեբանական եւ ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները:

Օտար լեզվի միջոցով դպրոցի սովորողի կրթությունն եւ բազմազան զարգացում:

Ժամանակակից դասը պետք է համապատասխանի պետության պահանջներին:

Դասը պետք է ձեւավորի ինքնութունը քննադատական մտածողություն:

Ժամանակակից դասը պետք է համապատասխանի ժամանակակից կրթության որակական հատկանիշներին: Ռուսական մանկավարժության մեջ ներդրվում է անհատական արդյունքներ հասկացությունը, որը պետք է ուղեցույց դառնա դպրոցական ծրագրի յուրացման համար: Մեթոդները կիրառելի են ինչպես ուսումնական գործընթացի շրջանակներում, այնպես էլ իրական կյանքի իրավիճակներում խնդիրներ լուծելիս:

Բեռնել :

Օտար լեզվի ուսուցիչը երեխաներին սովորեցնում է խոսքի գործունեության ուղիները որպես օտար լեզվի ուսուցման հիմնական նպատակներից մեկը:

Օտար լեզուների հաղորդակցական ուսուցումը կրում է ակտիվ բնույթ:

Ա.Ա.Լեոնտելը շեշտում է. «Խստորեն ասած, խոսքի ակտիվությունը, որպես այդպիսին, գոյություն է ունի...ընդգրկված է միայն խոսքային գործողությունների համակարգ՝ ամբողջովին տեսական, ինտեկտուալ կամ մասամբ գործնական: Երբ խոսքը վերաբերվում է կարդալու, լսելու ուսուցմանը, թարգմանություն էլ այլն: Փորձելով ամբողջությամբ ծածկել օտար լեզվի ուսուցումը, այն է՝ հաղորդակցական մեթոդով, մենք գտնում ենք ուսուցման գործունեության տեսակի հիմնական առանձնահատկությունները:

Հաղորդակցական մեթոդի հեղինակ Պասովը «Հաղորդակցականությունը ենթադրում է կրթական գործընթացի խոսքային կողմնորոշում, ոչ միայն նպատակ է, այլ նաեւ միջոց: Հաղորդակցական ժամանակակից մեթոդը օտար լեզուների դասավանդման բազմաթիվ մեթոդների ներդաշնակ համադրություն է՝ լինելով հավանաբար, տարբեր կրթական մեթոդների էվոլյուցիոն բուրգի վերելում:

Չաղորդակցական մոտեցումը զարգացնում է բոլոր լեզվական հմտությունները՝ խոսելուց եւ գրելուց մինչեւ կարդալ եւ լսել: Օտար լեզուների դասերին ուսուցիչը ստեղծում է իրավիճակներ, երբ աշակերտները շփվում են գույգերով, խմբերով: Դա ավելի բազմազան է դարձնում դասը: Աշակերտը անգիր է անում բառերը, արտահայտությունները, լեզվական բանաձեւերը եւ միայն դրանից հետո սկսում հասկանալ թե դրանք ինչ են քերականական իմաստով: Նպատակը աշակերտին սովորեցնել օտար լեզվով խոսել ոչ միայն սահուն, այլեւ ճիշտ: Նոր բառերի կանոններն ու իմաստները ուսուցիչը բացատրում է աշակերտին ծանոթ բառապաշարի եւ արտահայտությունների, ժեստերի եւ դեմքի արտահայտությունների եւ այլ տեսողական միջոցների օգնությամբ: Դասարանում ուսուցիչը ստանձնում է հաղորդակցության կազմակերպչի գործառնությունը, տալիս է առաջատար հարցեր, ուշադրություն հրավիրում մասնակիցների բնօրինակ կարծիքների վրա, հանդես է գալիս որպես արբիտր վիճելի հարցերի քննարկման ժամանակ: Չաղորդակցականության տարբերությունն այն է, որ ակտիվ բառապաշարին եւ ուսումնասիրված քերականությանը հատուկ հարմարեցված տեքստեր եւ երկխոսություններ դասավանդելու փոխարեն որպես հիմնական տեխնիկա օգտագործում է իրական կյանքի իրավիճակների իմիտացիա, որոնք հնչում են դասարանում այնպես, որ սովորողների մոտ

առաջացնեն խոսելու առավելագույն մոտիվացիա: Նրանք հիմնականում քննարկում են թեմաներ, որոնց աշակերտները լավ ծանոթ են իրենց մայրենի լեզվով: Դա թույլ է տալիս կենտրոնանալ հատկապես հաղորդակցման հմտությունների զարգացման վրա: Ամեն ինչ կախված կլինի արձագանքներից եւ պատասխաններից: Ամեն օր օգտագործվում են նոր իրավիճակներ: Բոլորն ուզում են բովանդակալից շփվել բովանդակալից թեմաների շուրջ: Դասարանում ժամանակի մեծ մասը խոսվում է (չնայած ուշադրություն է դարձվում նաեւ կարդալուն եւ գրելուն): Միեւնույն ժամանակ ուսուցիչները քիչ են խոսում եւ ավելի շատ լսում աշակերտներին: Ուսուցիչը կատարում է վարժությունը, այնուհետեւ, «խոսելով» աշակերտների հետ, ընկնում է հետին պլան եւ հանդես է գալիս որպես դիտորդ: Նախընտրելի է, որ նա օգտագործեր բացառապես ուսումնասիրվող լեզուն: Այս ամենն իր հերթին հիմք է տալիս պնդելու, որ խոսքի դասավանդման հաղորդակցական մեթոդը:

Միայն օտար լեզուների դասավանդման հաղորդակցական մեթոդով ենք մենք գտնում ուսուցման տեսակի հիմնական հատկանիշները, երբ խոսքը վերաբերում է կարդալու, լսելու, թարգմանելու ուսուցմանը: Այս ամենը նպաստում է աշակերտների հետաքրքրության արթնացմանը ուսումնասիրվող լեզվի երկրի պատմության, մշակույթի, ավանդույթների նկատմամբ:

Հաղորդակցական մոտեցում

Ենթադրում է աշակերտի հետ ճիշտ շփման միջոցով նրան բացատրելու
լեզվի վերը նշված կողմերից որեւէ մեկը:

Սկզբնական մակարդակներում ամենահեշտ եւ ամենաարագ
ճանապարհը՝ ռուսերեն բացատրություններ, դեռ կանոն է, կատեգորիան
կյուրացվի մայրենի լեզվով: Որքան ուսումնասիրված լեզուն
«առանձնացված» է մայրենիից, այնքան մեծ է «հաղորդակցականի»
մասնաբաժինը, այնքան քիչ են «կանոնները»: Բայց սա տեսություն է:
Անհատականացումը հաշվի է առնում աշակերտի՝ որպես անհատի բոլոր
հատկությունները՝ նրա ունակությունը, խոսքի եւ ուսումնական
գործունեությունն եւ հիմնականում նրա անձնական հատկությունները:
Մարդն իր վերաբերմունքը շրջապատի նկատմամբ արտահայտում է
խոսքի մեջ: Անդամ խոսք չկա, խոսքը միշտ անհատական է: Լեզվի
ուսուցումը սովորում է հաղորդակցվել:

Իմաստը առաջնային է:

Լեզուն ստեղծվում է անհատական փորձի եւ սխալի միջոցով:

Նպատակը

Միջնակարգ դպրոցում օտար լեզուների դասավանդումը աշակերտների
կողմից օտարալեզու հաղորդակցական կարողությունների ձեռքբերումն

Է շեմային մակարդակում, այսինքն՝ դպրոցականների կարողությունն ու իրական պատրաստականությունը օտարալեզու հաղորդակցություն իրականացնելու եւ օտար լեզվի մայրենի կրողների հետ փոխըմբռնման հասնելու համար:

Նորույթի սկզբունքը

Հաղորդակցման գործընթացը բնութագրվում է մշտական փոփոխությամբ զրույցի թեմաներ, հանգամանքներ, առաջադրանքներ եւ այլն: Նորույթն ապահովում է խոսքի ճկունության հմտություններ, առանց որոնց դրանց փոխանցումն անհնար է, ինչպես նաեւ խոսքի հմտությունների զարգացում, խոսքի տեմպը եւ արտադրողականության որակը: Սա պահանջում է խոսքի իրավիճակների մշտական տատանումներ:

Լեզվաբանական գիտելիքների ծավալը շատ մեծ է եւ հնարավոր չէ սովորել դպրոցական դասընթացի շրջանակներում: Ուստի անհրաժեշտ է ընտրել գիտելիքների այն ծավալը, որն անհրաժեշտ կլինի երկրի մշակույթն ու լեզվական համակարգը կենտրոնացված, օրինակելի տեսքով ներկայացնելու համար:

խոսքի վարժություններ

Տեքստի վերապատմում սեփական բառերով, նկարի նկարագրություն, նկարների շարք, դեմքեր, առարկաներ, մեկնաբանություններ:

Յաղորդակցական մեթոդը ստացել է իր անվանումը E.I-ի առաջարկից: Մեթոդը հիմնված է հաղորդակցական լեզվաբանության, գործունեության հոգեբանական տեսության եւ մշակույթների երկխոսության մեջ անհատականության զարգացման հայեցակարգի վրա, որը որոշում է: Մեթոդի լեզվաբանական հայեցակարգը հիմնված է հաղորդակցական լեզվաբանության գաղափարների վրա:

Օտար լեզուն ոչ հայախոս անձնաց հետ շփվելու հիմնական, այլ երկրների ու ժողովուրդների քաղաքակրթությանն ու մշակույթին հաղորդակցվելու, դրանց լավագույն արժեքները յուրացնելու եւ հայերենով արտահայտվելու նաեւ հայալեզու մշակույթը այլ ժողովուրդներին մատչելի դարձնելու լրացուցիչ միջոց է: Օտար լեզուների իմացությունը նպաստում է անձի հաղորդակցելու ունակությունների զարգացմանը, միջմշակութային փոխըմբռնմանը, այլ մշակույթների արժեքների ընկալմանն ու գնահատմանը: Ուսումնական այս բնագավառը նպաստում է նաեւ բնության եւ ժամանակակից աշխարհի մասին առավել ամբողջական գիտելիքներ ստանալուն, գեղագիտական, բարոյական, սոցիալական, համամարդկային եւ ազգային արժեքների գիտակցմանը, պահպանմանը եւ փոխանցմանը:

Տարրական դպրոց

Տարրական դպրոցն ավարտողը պետք է

1.գիտենա օտար լեզվի հնչյուններն ու այբուբենը, արտասանության եւ ուղղագրության տարրական կանոնները

2.ունենա պարզագույն հաղորդակցման համար անհրաժեշտ բառապաշար՝ ուսուցանվող օտար լեզվից

3.գիտենա պարզագույն բառակապակցություններ եւ նախադասություններ կազմելու կանոններ

4.պատկերացում ունենա երաժշտության որոշ նմուշների մասին (հեքիաթներ, երգեր, ոտանավորներ)

5.պարզ նախադասություններով իր մասին բանավոր տեղեկություններ հայտնել

6.համառոտ նկարագրել ծանոթ իրերն ու երեւույթները

7.կարդալ ծանոթ անուններ, պարզ բառեր եւ նախադասություններ, փոքր ծավալի տեքստեր

8.պարզ իրավիճակներում համեմատել, հավանություն տալ կամ մերժել կարծիքներն ու առաջարկները

9.ինքնուրույն ճանաչել գրավոր եւ բանավոր կապակցված պարզ խոսք

10.պատկերացում ունենա տվյալ լեզուն ներկայացնող ժողովրդի եւ երկրի մասին

Միջին դպրոց

Միջին դպրոցն ավարտողը պետք է՝

1, գիտենա օտար լեզվի ուղղագրական եւ ուղղախոսական հիմնական կանոնները, բառակազմության հիմնական օրինաչափությունները

2.ունենա իր նախասիրությունների վերաբերյալ նկարագրությունների եւ հաղորդակցման համար բանավոր բառապաշար

3.տարբերակի օտար լեզվի հիմնական քերականական ձեւերը, իմանա դրանց կազմությունը եւ իմաստը

4.պատկերացում ունենա լեզվակիր ժողովրդի հիմնական տոների, սովորույթների, հանրահայտ մարդկանց, արվեստի եւ գրականության նմուշների մասին

5.կազմել եւ որոշակի սահունությամբ արտասանել կարճ մենախոսություններ եւ երկխոսություններ իր կյանքի եւ նախասիրությունների մասին

6.բանավոր խոսքով ներկայացնել հանձնարարված ծանոթ թեման

7.լսած կամ կարդացած տեղեկության մասին պատրաստել գրավոր պարզ հաղորդագրություններ, գրել նամակներ

8.տեղեկություններ քաղել տարբեր աղբյուրներից, կարդալ ծանոթ բառապաշարով տեքստեր

9.լսել եւ հասկանալ մաքուր արտաբերված առանձին նախադասություններ

10.տարբեր տեղեկատվական աղբյուրներից հավաքել եւ օգտագործել իրեն անհրաժեշտ տեղեկություններ

11.առօրյա հարցերի շուրջ անմիջականորեն հաղորդակցվել եւ տալ որոշակի տեղեկություն ծանոթ թեմայի վերաբերյալ

12.սեփական մտքերն ու վերաբերմունքն արտահայտելու համար կառուցել գրավոր եւ բանվոր խոսքիոչ մեծ միավորներ, կատարել պարզ թարգմանություններ

Արժեքների համակարգ

Միջին դպրոցը ավարտողը պետք է՝

13.հասկանա եւ կիրառի օտար լեզվի ճանաչողական եւ հաղորդակցական հնարավորությունները

14.ծանոթ լինի եւ հարգանք դրսեւորի տվյալ օտար լեզուն ներկայացվող ժողովրդի մշակույթի նկատմամբ

Յաղորդակցական կարողություններ եւ հմտություններ ենթաբաղադրիչի նպատակն է, որ ուսումնառության արդյունքում յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

- 1) Աշխատել խմբում, միասնական որոշումներ ընդունել եւ դրանց համար պատասխանատվության համար
- 2) Սովորել եւ սովորեցնել
- 3) Դրական հարաբերություններ ստեղծել, դրսեւորել առողջ մրցակցություն
- 4) Սեփական շահը գիտակցելով ճանաչել եւ ընդունել ուրիշների շահերը
- 5) Ուսման ընթացքում լինել բարեկիրթ, հարգել գործընկերոջ իրավունքները

Եզրակացություն-

Ստեղծագործական կարողություններ ենթաբաղադրիչը նպատակ ունի զարգացնել սովորողի ստեղծագործական ընդունակություններն ու երեւակայությունը, որպեսզի յուրաքանչյուր սովորող կարողանա՝

1. ստեղծագործաբար կիրառել ձեռք բերած գիտելիքները
2. երեւակայել, խորհել եւ ենթադրություններ անել ապագայի մասին
3. ընկալել եւ ընդունել նյութական եւ հոգեւոր նոր արժեքները:

Օտարալեզու միջավայրում հաղորդակցությանը վարքագծային հարմարվելու ձեւավորում, նպատակային լեզվի երկրներում քաղաքավարության ավանդական կանոններին հետեւելու անհրաժեշտության ըմբռնում, մշակութային այլ համայքնի ներկայացուցիչների ավանդույթների, ծեսերի եւ ապրելակերպի նկատմամբ հարգանք ցուցաբերելը:

Օտար մշակութային օտարալեզու միջավայրում հայրենի մշակույթը ներկայացնելու ուղիների յուրացում: Լեզվի ուսուցումը սովորում է հաղորդակցվել:

Լեզուն դասավանդվում է համատեքստում:

Շփվելու փորձերը խրախուսվում են հենց սկզբից:

Այս սկզբունքը նախ եւ առաջ ենթադրում է աշակերտների գիտակցում ուսումնասիրվող լեզվի բոլոր ասպեկտների գործառական նպատակի մասին, այսինքն յուրաքանչյուր աշակերտ պետք է հասկանա, թե ինչ գործնական լեզվական հմտություններ կարող են տալ իրեն անձամբ:

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Арутюнова А.Р., Костина И.С. Коммуникативная методика русского и иностранных языков. М., 1992
2. Современные языки: Изучение, преподавание, оценка. Общеввропейские компетенции владения иностранным языком. Страсбург, 1996.
3. Կառուցողական կրթության հիմունքները եւ մեթոդները, Ձեռնարկ ուսուցիչների համար. Տիգրան Մեծ. Երեւան, 2004.